

Политика на БЪЛГАРСКА РОЗА АД срещу корупцията

I. Въведение

Българска роза АД е българска публична компания с над 76 годишна история, чийто предмет на дейност е: производство, изкупуване, преработване на етерично-маслени и лекарствени суровини, производство на натурални и синтетични ароматни продукти, парфюмерийно-козметични продукти, вътрешна и външнотърговска дейност.

Българска роза АД е асоциирано предприятие към Стара планина холд АД.

Корпоративната политика на Българска роза АД се основава на отговорно, устойчиво и прозрачно управление съобразено с признатите стандарти и принципи за добро корпоративно управление, с промените в нормативната, финансово-икономическата среда и с принципите на корпоративната социална отговорност, отразяващи отговорността на предприятието за влиянието му върху обществото, екологията и икономиката като цяло.

Настоящата Политика срещу корупцията (Политиката) е израз на възприетите от Българска роза АД принципи за осъществяване на отговорен, етичен, устойчив и прозрачен бизнес в съответствие с най-високите стандарти на добро корпоративно и социално отговорно управление.

Българска роза АД се противопоставя и не допуска каквито и да е форми на корупция и незаконни действия и практики, не предлага, не дава и не приема подкупи и не извършва каквито и да е корупционни или други незаконни действия във взаимоотношенията си с държавни или общински органи, неправителствени организации, бизнес партньори, заети в дружествата лица.

Българска роза АД не толерира подобно поведение от страна на заетите в дружеството лица, на своите бизнес партньори и държавни или общински органи, както и от страна на всички лица, с които имат бизнес отношения.

Българска роза АД не толерира каквато и да е дейност, която може да бъде свързана с изпирането на пари или незаконно финансиране.

Политиката срещу корупцията е част от цялостната Политика на Българска роза АД за устойчиво развитие и е изготвена въз основа на принципите и препоръките на следните водещи глобални споразумения:

- Световния пакт на ООН („Глобален договор“) (UN GC)
- Целите за устойчиво развитие на ООН (UN SDG)
- Насоки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за мултинационалните предприятия,

които включват принципите на доброто корпоративно и социално отговорно управление като средство, допринасящо за устойчивото развитие.

Политиката се прилага в допълнение на и в съответствие с Кодекса за етично поведение, Правилата за подаване на сигнали и всички други вътрешни корпоративни правила и политики на Българска роза АД и въз основа на действащото българско антикорупционно законодателство.

Ако някои от изискванията на настоящата Политика са по-малко ограничителни от действащото законодателство, Българска роза АД се съобразява с по-рестриктивните действащи нормативни разпоредби.

II. Цели и обхват

Настоящата Политика срещу корупцията има за цел:

- ясно да изрази ангажимента на Българска роза АД за забрана и недопускане на всякакви форми на корупция и за осигуряване на съответствие с приложимата антикорупционна регулация;
- да формулира формите на корупционно поведение и да даде указания на заетите лица в Българска роза АД и на всички външни заинтересовани лица какви стъпки трябва да предприемат, в случай че станат обект или свидетел на корупционно поведение;

- да наложи модел на поведение и да определи насоки за идентифициране, докладване и предотвратяване на потенциални корупционни действия и практики, измами, нередности и злоупотреби;

- да гарантира, че всички установени корупционни действия, както и всяко основателно подозрение за корупционни действия ще бъдат разгледани справедливо и обективно.

Тази Политика се отнася за всички членове на управителния орган, оперативни ръководители и заети лица в Българска роза АД във вътрешнофирмените отношения, както и по отношение на взаимоотношенията им с представители на държавна и местна администрация, политически партии и обществени организации, политици и общественици, медии, доставчици, клиенти, консултанти, подизпълнители и други бизнес партньори.

С Политиката се запознават заетите лица на всички нива в Българска роза. При сключването на трудов договор, както и при възникване на друг вид правоотношения с трети лица, настоящата Политика се предоставя, за да се запознаят.

По отношение на заетите лица в Българска роза АД, които са нарушили принципите и правилата, заложили в Политиката и други вътрешни корпоративни правила и политики, имащи отношение към законното и етично поведение, се предприемат мерки, включително ангажиране на дисциплинарната им отговорност.

Лицата, попадащи в обхвата на тази Политика, нямат право да предлагат, дават, искат или приемат лично плащане, подарък или услуга в замяна на по-благоприятно третиране или с цел получаване на бизнес предимство по незаконен начин, както и да осъществяват каквато и да е друга форма на корупционно поведение.

Лицата, попадащи в обхвата на настоящата Политика, се ангажират да я популяризират и да информират трети лица, че за Българска роза АД всякакви форми на корупция, неетично и незаконно бизнес и професионално поведение са неприемливи, като дават адекватен пример със своето поведение.

III. Основни принципи

Нулева толерантност към корупцията

Българска роза АД декларира нулева толерантност към всякакви форми на корупция и други прояви на неетично и/или незаконно бизнес и професионално поведение.

Българска роза АД не допуска прояви на каквато и да е форма на корупция, неетично и незаконно бизнес и професионално поведение от страна на заетите лица и ръководството, както и от страна на всички трети лица, свързани с дейността на компаниите.

Българска роза АД гарантира, че всяко докладвано поведение, свързано с евентуален акт на корупция или друго незаконно бизнес и професионално поведение, нарушаващо разпоредбите на тази Политика ще бъде преценявано и, когато е целесъобразно - разследвано, като ще бъдат предприемани дисциплинарни мерки и всички други действия съгласно приложимата регулация.

Ангажимент за борба с корупцията

Българска роза АД се ангажира активно да се бори с всякакви форми на корупция и други прояви на неетично и/или незаконно бизнес и професионално поведение в средата, в която осъществява своята дейност.

Българска роза АД се стреми да прилага най-високите етични стандарти и добри практики за борба с корупцията и други прояви на незаконно бизнес и професионално поведение, включително като инвестира в обучение и осведоменост на заетите лица и всички свои бизнес партньори.

Българска роза АД си запазва правото да се въздържа от отношения с трети лица, когато съществуват основателни съмнения за потенциална проява на форма на корупция или други прояви на неетично и/или незаконно бизнес и професионално поведение.

Задължение за спазване на регулацията

Наред с разпоредбите на тази Политика, Кодекса за етично поведение и другите вътрешни корпоративни правила и политики, имащи отношение към законното и етично поведение, Българска роза АД се ангажира да спазва приложимите нормативни разпоредби в областта на борбата с корупцията, както и най-високите етични стандарти на бизнес и професионално поведение.

IV. Форми на корупционно поведение, предмет на Политиката. Определения

За целите на настоящата Политика са приети следните определения за корупция и форми на корупционно поведение:

- **Корупция** – според Гражданската конвенция за корупцията на Съвета на Европа, ратифицирана в България през 1999 г. е: „...искане, предлагане, даване или приемане, пряко или косвено на подкуп или всяка друга неследваща се облага или обещаването на такава, което засяга надлежното изпълнение на някои задължения, или поведението, което се изисква от приемащия подкупа, неследващата се облага или обещаването на такава“. Корупция е налице, когато в резултат на заеманата длъжност лицето злоупотребява с власт, нарушава или не изпълнява служебни задължения с цел пряко или косвено извличане на неследваща се материална или нематериална облага за себе си или за други лица. Тя включва не само самото деяние на даване или получаване на подкуп или извършването на друга корупционна дейност, но и опита за подбуждане, подбуждане и съучастие в корупционно действие. Тези форми на поведение могат да доведат до наказателно преследване на лицата, участващи в корупционната дейност.

- **Облага** е всеки доход в пари или имущество, включително придобиване на дялове или акции, както и предоставяне, прехвърляне или отказ от права, получаване на стоки или услуги безплатно или на цени, по-ниски от пазарните, получаване на привилегия, помощ, подкрепа, влияние или предимство, получаване на или обещание за работа, длъжност, дар, награда или обещание за избягване на загуба, отговорност, санкция или друго неблагоприятно събитие.

- **Подкуп** - обещаването, предлагането или даването, пряко или чрез посредник, на неследваща се облага, независимо от естеството ѝ, на лице с цел то да извърши или да се въздържа от извършване на действие в нарушение на задълженията си (*активен подкуп*);

- искането или получаването, пряко или чрез посредник на неследваща се облага, независимо от естеството ѝ, или на обещаването на такава облага на лице с цел то да извърши или да се въздържа от извършване на действие в нарушение на задълженията си (*пасивен подкуп*).

- **Пране на пари** – престъпление по смисъла на чл. 253 от Наказателния кодекс:

1. извършване на финансова операция или сделка с имущество, или прикриване произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което дадено лице знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественоопасно деяние;

2. придобиване, получаване, държане, използване, преобразуване или спомагане по какъвто и да е начин за преобразуването на имущество, за което дадено лице знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественоопасно деяние;

- по смисъла на Закона за мерките срещу изпиране на пари (ЗМИП):

1. преобразуването или прехвърлянето на имущество, със знанието, че това имущество е придобито от престъпление или от акт на участие в престъпление, за да бъде укрит или прикрит незаконният произход на имуществото или за да се подпомогне лице, което участва в извършването на такова действие с цел да се избегнат правните последици от деянието на това лице;

2. укриването или прикриването на естеството, източника, местонахождението, разположението, движението, правата по отношение на или собствеността върху имущество,

със знанието, че това имущество е придобито от престъпление или от акт на участие в престъпление;

3. придобиването, владението, държането или използването на имущество със знание към момента на получаването, че е придобито от престъпление или от акт на участие в престъпление;

4. участието в което и да е от действията по т. 1 - 3, сдружаването с цел извършване на такова действие, опитът за извършване на такова действие, както и подпомагането, подбуждането, улесняването или даването на съвети при извършването на такова действие или неговото прикриване.

5. Изпиране на пари е налице и когато престъплението, от което е придобито имуществото по т.1 - 4, е извършено в друга държава членка, или в трета държава и не попада под юрисдикцията на Република България.

- **Сива икономика (икономика в сянка)** - стопанска дейност, която без значение дали е законна или незаконна, не попада в националната статистика и съответно произведените от нея стоки и услуги не се отчитат при изчисляване на brutния вътрешен продукт (БВП).

- **Злоупотреба със служебно положение** – извършването или не извършването на действие в нарушение на задълженията от лице в хода на осъществяване на икономически, финансови, стопански или търговски дейности с цел получаване на наследваща се облага за това лице или за трето лице;

- **Злоупотреба с имущество** – договарянето, изразходването, присвояването или използването, в хода на осъществяване на икономически, финансови, стопански или търговски дейности на всяко имущество, чието управление пряко или косвено е поверено на дадено лице, в противоречие с целта, за която то е предоставено и в нарушение на служебните задължения;

- **Плащане, насочено към получаване на определено улеснение** – предлагане, обещаване, привличане, настояване, даване или приемане на каквито и да е плащания или други форми на материална облага, насочени към осигуряване или ускоряване на получаването на определени наследващи се улеснения или предимства;

- **Нерегламентирани отношения с външни за Българска роза АД лица** – предлагане/даване или искане/получаване на подкуп или осъществяване на друга форма на корупционно поведение от или спрямо длъжностни лица от национални регулаторни органи или национални органи по приходите, централни и местни органи на власт, правоприлагащи органи, съдебни и други компетентни органи, медии и журналисти, лица или организации, които извършват проверки, одити или имат други контролни функции, доставчици, подизпълнители или клиенти, с цел да повлияят върху правомерното изпълнение на служебни, договорни, бизнес или други професионални дейности или върху обективното съдържание на актове или решения и по този начин способстват или водят до получаване на наследваща се облага за извършващото лице;

- **Политически дарения** – предлагане и/или даване на пари за финансиране на политически партии или политици, предоставяне на косвени облаги или предоставяне на подаръци с висок размер и стойност и/или други форми на облага, които могат да доведат до риск за репутацията на дарителя, свързан със съмнение за търговия с влияние, неправомерен лобизъм, вземане на политически или властови решения в негова полза.

- **Конфликт на интереси при изпълнение на служебни задължения** – ситуация, при която два или повече конкуриращи се интереса, свързани с дейността на Българска роза АД са в конфликт и възпрепятстват възможността за вземане на обективни и безпристрастни бизнес решения или водят до възможност за получаване на наследваща се облага;

- **Злоупотреба с документи и лични данни** – създаване и използване по нерегламентиран и недопустим от нормативните и вътрешните корпоративни актове начин на търговски, бизнес, административни, банкови, финансови и всякакви други документи или лични данни, свързани с дейността на Българска роза АД, включително фалшифициране, укриване или изземване, унищожаване, подмяна с подправени или неистински или друго манипулиране или изопачаване на факти за създаване на подвеждаща и необективна представа относно фактическото

положение, с цел реализиране на определен личен интерес или създаване на наследваща се облага.

За целите на тази Политика всяка от изброените форми на поведение, както и всяка комбинация от такива форми на поведение се считат за корупция и са забранени, независимо от това дали се осъществяват от, в полза на или спрямо член на управителен орган, оперативен ръководител и ли заето лице в Българска роза АД или от, в полза на или спрямо местно или чуждестранно лице, държавен или общински служител или частно лице, което действа от името на дадена компания; независимо от мястото на извършването им и независимо дали резултатът от действието води до реално необосновано предимство или неправилно изпълнение на дадена функция или дейност или до получаване на друго неправомерно предимство в хода на осъществяване на дейността.

Всяко незаконосъобразно разкриване на самоличността на лице, подало сигнал, или съставляващо ответна реакция срещу такова лице се счита за нарушение на тази Политика.

V. Стандарт на поведение

Всички членове на управителния орган, оперативни ръководители и заети лица в Българска роза АД са отговорни за спазването на настоящата Политика, на съответните вътрешни правила и процедури и на всички приложими нормативни актове за борба с корупцията при изпълнение на служебните си задължения, както и в професионалните си отношения с трети лица.

Всички членове на управителния орган, оперативни ръководители и заети лица в Българска роза АД са длъжни да познават и зачитат в своето служебно и лично поведение принципите и правилата на настоящата Политика.

С присъединяването си към Българска роза АД всички членове на управителния орган, оперативни ръководители и заети лица се съгласяват да бъдат обект на проверки, свързани с прилагането на настоящата Политика, да участват в обучения, оценки и сертифициране относно нейното прилагане, ако има такива.

Всеки член на управителен орган, оперативен ръководител или служител на Българска роза АД, който е станал обект на корупционно поведение или има основателни съмнения за извършване на такова е длъжен да сигнализира за случая, като се обърне към прекия си ръководител или отдел „Човешки ресурси“ или директно към управителния орган на дружеството.

Сигнали могат да бъдат подавани устно или писмено на посочените на електронната страница на Българска роза АД телефонен номер, имейл адрес и адрес за кореспонденция. Сигнали за корупция могат да бъдат подавани и по реда на Правилата за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

Доставчици, клиенти, подизпълнители, други контрагенти и бизнес партньори, които са станали обект на корупционно поведение от страна на член на управителен орган, оперативен ръководител или заето лице в Българска роза АД, или узнаят, или имат основателни съмнения за корупционно поведение могат да сигнализират за случая по реда на предходните параграфи.

Българска роза АД разглежда всички сигнали за корупция, включително анонимни, освен ако в сигнала липсва достатъчно информация относно естеството на твърдяната форма на корупционно поведение, която дава обективна възможност същото да бъде определено като такова по смисъла на настоящата Политика или когато получените сигнали съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти.

Българска роза АД гарантират пълна конфиденциалност на самоличността на лицето, което е подало сигнал, когато това е допустимо от действащото законодателство.

Българска роза АД не допускат и не толерира каквато и да е форма на репресивно поведение спрямо заето лице, което е информирало добросъвестно за своите основателни съмнения за възможно корупционно поведение.

В случай че Българска роза АД е била обект на форма на корупционно поведение или е установила, или е били надлежно уведомена за корупционни практики или действия от страна на трето лице - доставчик, клиент, подизпълнител, друг контрагент и бизнес партньор, с когото са в търговски, делови или други бизнес отношения, се ангажира да прекратят отношенията си със съответното лице, да информира компетентните органи и да предприеме съответни дисциплинарни мерки спрямо свои служители, извършили или участвали в корупционни практики.

Проверки на външни контрагенти, доставчици, подизпълнители, клиенти и др. бизнес партньори се извършват како част от договорните отношения с Българска роза АД. Те могат да бъдат проверявани с тяхно съгласие, като обхватът на тези проверки се определя в рамките на договорния процес, като се спазват принципите на добрата бизнес етика и правилата за търговска тайна, защита на личните данни и др., свързани с дейността на съответния бизнес партньор.

Всички въпроси или опасения във връзка с даване за подкуп и друга форма на корупционно поведение следва да бъдат незабавно адресирани към ръководителя на отдел „Човешки ресурси“ като във всички случаи, се следват неговите указания. Когато става въпрос за действително или предполагаемо пране на пари, докладване следва да се извърши, освен към отдел „Човешки ресурси“ и към управителния орган на дружеството.

Неизпълнението на посочените в предходните изречения задължения може да служи за основание за ангажирането на наказателната отговорност на съответното лице, която е лична, както и да изложи Българска роза АД на потенциално правни или регулаторни рискове.

Оперативното ръководство на Българска роза АД като асоциирано предприятие към Стара планина холд АД периодично предоставя информация на управителния орган на холдинга относно всички случаи на констатирани нарушения.

Благотворителност, спонсорство, дарения

Българска роза АД се ангажира да бъде отговорен член на обществото и на общностите, където осъществява дейността си и да ги подкрепя под формата на участие в благотворителни кампании, спонсориране на различни събития, инициативи и организации или дарения.

Благотворителната вноска, спонсорството или дарението не може да се използва като претекст за осъществяване на корупция.

Всички благотворителни и дарителски дейности се извършват добросъвестно и не са насочени към придобиване на бизнес или друго предимство, което може да се счита за неетично.

В случай, че извършването на актове на благотворителност, дарение или спонсорство поражда потенциален риск от корупционно действие, преди осъществяването им, се провежда антикорупционна проверка, за да се установи дали са уместни.

Политическите дарения съгласно дефиницията на настоящата Политика са забранени.

Дейности, свързани с човешките ресурси

Дейностите в областта на Човешките ресурси, като предлагане на работа, стаж, обучения и др. подобни, се считат за притежаващи определена стойност, поради което даването, предлагането и обещанието на такива, с цел неправомерно да се придобие или запази бизнес предимство, се считат за подкуп и корупция.

Българска роза АД осъжда всички видове неетични дейности в областта на Човешките ресурси, които нарушават принципите на обективност, компетентност, професионализъм и осигуряване на равни възможности, независимо дали те попадат под формалното определение за подкуп и корупция.

За да се избегне рискът от възприемане на дадени дейности като корупционни, всички практики в областта на Човешките ресурси, включително, но не само, предлагането на заетост, на платени и неплатени стажове, предоставящи възможности за обучение или развитие, на

повишения или прехвърляне на друга длъжност, на преразглеждането на възнагражденията и др. подобни, се извършват само въз основа на проявени качества и, когато е приложимо, чрез преминаването през състезателен процес.

Подаръци и бизнес гостоприемство

Българска роза АД приема, че даването на подаръци и осигуряването на бизнес гостоприемство, за да се изрази уважение, одобрение и благодарност са нормална и легитимна част от осъществяването на търговската дейност.

Когато стойността или характерът на подаръка или бизнес гостоприемството могат да се сметат за непропорционални или неразумни с оглед на обстоятелствата и поради тази причина оказващи влияние върху техния получател, те се възприемат като осъществяване на корупционно действие.

За да се избегне горният риск, Българска роза АД следва следните принципи:

- подаръците или бизнес гостоприемството трябва да са насочени изключително към насърчаване, поддържане и развитие на общите бизнес отношения или изразяване на благодарност;
- условията за предоставянето на подарък или бизнес гостоприемство трябва да бъдат в съответствие с действащото законодателство, Кодекса за етично поведение и другите вътрешни корпоративни правила на Българска роза АД;
- подаръци или бизнес гостоприемство не могат да бъдат давани или получавани, когато би могло да се счита, че те поставят под въпрос на нашата почтеност или, че биха обвързали или оказали влияние върху получателя им или биха били приети като компенсация за реализиране на предстоящи или очаквани бизнес интереси или като влияние върху нашите професионални решения;
- подаръци под формата на парична сума в брой са забранени;
- всички подаръци или бизнес гостоприемство над определен праг се одобряват предварително от управителния орган на Българска роза АД;
- изключение се допуска само за рекламни вещи и сувенири с незначителна стойност (например химикалки, календари), когато приемането им няма да доведе до сблъсък на интереси;
- подаръците следва да бъдат отказвани учтиво, по начин, който не представлява проява на неуважение към подаряващия. Необходимо е служителят да уведомява прекия си ръководител за всяка ситуация, имаща отношение към проблема за предлагането и приемането на подаръци;
- всички разходи, свързани с подаръци или бизнес гостоприемство се отчитат точно и се осчетоводяват в съответствие с изискванията на приложимото законодателство.

Сливания, придобивания и инвестиции

Когато Българска роза АД участва в преобразуване чрез сливане, придобиване или извършва инвестиции в други дружества, наред с процедурите съгласно Закон за публично предлагане на ценни книжа, Търговския закон и приложимите вътрешни корпоративни актове, с цел елиминиране на рискове, свързани с евентуално участие на външното дружество (включително продължаващо такова) във форма на корупция се предприема извършване на надлежна проверка (due diligence), за да се гарантира, че са идентифицирани всички рискове от евентуални предхождащи или продължаващи корупционни практики, във връзка с целта или другите страни, участващи в сделката като окончателното решение дали да се извърши сделката трябва да отчита констатациите от проверката.

В случай на придобиване или извършване на инвестиция в друго дружество, което води до придобиване на контрол или на значително влияние върху това дружество, Българска роза АД прилага настоящата Политика и по отношение на новото дружество.

VI. Прилагане на Политиката

Отговорност за прилагане на настоящата Политика носи управителният орган (Съвет на директорите) на Българска роза АД.

Той изпълнява задълженията си пряко или чрез оперативното ръководство на дружеството посредством и отдел „Човешки ресурси“ като предоставя правомощия на конкретни служители в тази област или наема външни консултанти с постоянен ангажимент или ad hoc.

Една от ключовите задачи на Политиката на Българска роза АД е създаването и поддържането на култура, в която подкупите и всички форми на корупция никога не са приемливи. За тази цел Българска роза АД инвестира в знанията и осведомеността на всички заети в дружествата лица.

За изпълнение на настоящата Политика Българска роза АД прилага следните мерки и действия за информираност и превенция на форми на корупционно поведение:

- Обучение и обсъждане на Политиката и предоставяне на съответни насоки за нейното прилагане със заетите в дружествата лица и повишаване на тяхната отговорност при изпълнение на преките им задължения;
- Информирание на доставчици, клиенти, подизпълнители, други контрагенти и бизнес партньори, както и други заинтересовани страни относно Политиката, нейните цели и изискванията за нейното прилагане;
- Прилагане на дейности и съответни процедури за идентифициране на корупционни рискове и предотвратяване на корупционни действия или практики.

За да се осигури минимално ниво на познания относно Политиката, се предвижда преминаването през задължителни обучения, като от всички заети лица в Българска роза АД се изисква да участват в обучение за борба с корупцията най-малко веднъж на всеки две години. Новите служители се обучават и в рамките на два месеца след постъпването си.

Българска роза АД следва да осигури и специализирано обучение на служителите от различни бизнес области или на ключови висши ръководни лица, за които е установено, че най-много са изложени на риск от корупционни действия или които имат ключово участие в осъществяването на контрол.

За да се намалят рисковете, свързани с даване или получаване на подкуп и осъществяване на други корупционни дейности, в Българска роза АД се извършват редовни проверки и се прилагат контролни механизми като част от системата за вътрешен контрол на риска.

Българска роза АД е задължена да води и поддържа точно и достоверно счетоводство относно всички трансакции, разходи, фондове, активи и др. в съответствие с приложимите стандарти на счетоводно отчитане.

VII. Заключителни разпоредби

Политиката на Българска роза АД срещу корупцията е приета от Съвета на директорите на Българска роза АД на 27.05.2024 г. и влиза в сила от датата на приемането.

Изменения и допълнения в Политиката се правят по реда на нейното приемане.

Политиката се публикува на електронната страница на Българска роза АД, където е достъпна и за всички наши делови партньори, от които очакваме да споделят нашите принципи.